
Kvindelige Præster

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Kvindelige Præster

4

Kvindelige Præster

Kvindelige Præster

»Jyllandsposten«, den 8. Juli 1938.

Kvindelige Præster.

Af Sognepræst Kaj Munk.

NORGE ER i disse Dage blevet rystet i en Kamp, ikke om Diktatur eller Demokrati, men om kvindelige Præster eller ikke. Denne Kamp har, saa vidt jeg forstaar, fundet sin foreløbige Afgørelse ved, at man har tilladt Begrebet og hindret Realiteten. Inden længe vil det gaa løs i Danmark ogsaa. Man kan altsaa lige saa godt med det samme hitte ud af, hvad det er, man mener om den Sag.

En kvindelig Præst er en Uting. Saadan føler man det. Men hører den Følelse nu til dem, hvis Ægthed man ikke har Ret til at drage i Tvivl, og som man skal stille sig paa, blindt og voldsomt, uden Undersøgelse? Nej, saamænd gør den ej. Den stammer fra, at man ikke er vant til den Foreteelse og ikke rigtig kan passe den ind i Omgivelserne. Og saa stammer den for Resten ikke fra nogetsomhelst andet.

Men naar en Fordom har jaget sine Rødder et Stykke ned i Sindet, er det utroligt, saa flink man er til at besmykke den med Grunde. De er legio, de Forklaringer, der opfindes for at vise, hvorledes Kirkens, Fædrelandets, Kvindekønnets og Menneskehedens Fordærv er en Uafvendelighed, naar der kommer en Præst, som har Blonder paa Bukserne under Kjolen.

Desværre synes det mig at gaa Overvejerer, der er uvildig eller har gjort sig uvildig, saadan under Omregningen af Argumenterne, at han formedelst disses Svaghed nærmer sig den modsatte Anskuelse. Det er maaske hans Mening, at Kvinden aldrig skulde været draget ind i alt det, Mændene gaar og grisser sig til med. F. Eks. havde det været en Lykke, om hun var holdt uden for Politik. Og Arbejdsløshedstallet paa de Mænd, der er Forsørgere, kan jo ogsaa nok faa en til at skumle over den nye Tingenes Tilstand, hvor Kvinder tager Mænds Arbejde, gør Ægteskabet til en i Luften svævende Institution og forhaler Storkenes Afhentning af de smaa Børn, der sidder og venter nede i Nilen, saa det ender med, at de ankommer med Gæller.

Nej, vi har aldrig været Tilhængere af Enkønningen af Menneskeslægten. Vi har tværtimod altid syntes, at aldrig er der kommet noget mere velsignet ud af et Ribbensbrud end af det første i Historien. Vi har æret Kvinden, saa langt hun var Kvinde, og altsaa først begyndt at ryste paa Hovedet af hende, naar hun vilde være Mand. Og naar vi har nægtet hende denne Fornøjelse og kun modvilligt er gaaet med, har det ikke været af Mandsegoisme, saaledes forstaaet at vi vilde holde Kagen for os selv, men det har været af Kærlighed til Kvinden, hvis Beskytter vi altid har følt os kaldet til at være, selv naar vi maatte være det mod hendes Vilje.

Men hvorfor i Alverden hun ikke skulde faa Lov til at være Præst, nu da hun har faaet Lov til alt det andet, begribe det, hvo kan! Det er, jeg havde nær sagt, det eneste Embede,

hun ikke kan skifte Køn af; for det er hævet over Køn.

Egentlig er Præsteembedet i de lutherske Lande jo ikke at regne for nogen særlig Udsondrethed. Konsekvent taget eksisterer det ikke. Vi er alle Præster, alle sat til at vidne om vor Gud og Fader og leve til hans Velbehag. Vi har nok denne Stilling, Præstens, men den er faktisk kun en Nødhjælp, bestemt til at falde bort, saa snart Menigheden er moden nok. Præsten er da bare en af de andre, der har faaet lidt særlig Uddannelse, saa han kan lidt bedre end Folk flest hitte Rede i Bibelen og sørge for, at det gaar betænksomt og ordentligt til ved Gudstjenesten og ellers i Menighedslivet. Naar man lader Præsten være den, der forestaar Sakramentsforvaltningen, er det jo ingenlunde, fordi Sakramenterne blev uværdige, hvis det var Smeden, der stod for det, men bare fordi Præsten er inde i, hvordan det skal foregaa, og ikke saa let bliver nervøs og laver Hjælpeløsheder og fejle Fagter; er Præsten ikke i Nærheden, kan Smeden jo udmærket døbe det syge Barn. I Luthers Lande regner vi med, at vi er alle Præster, og "alle" spænder formodentlig over mere end det ene Køn.

*

Rigtignok har man bidt Mærke i, at Paulus kræver, at i Menighedens Forsamling skal Kvinderne tie stille. Nogle siger, at det skal betyde, at Paulus ikke vilde se et Kvindfolk paa en Prækestol, mens andre har fundet ud af, at det distraherede Paulus for meget under hans Prædiken i Korinth, naar Damerne sad og tiskede om hinandens Hætte under Foredraget - altsaa, som om han efter en Tourné til Vallekilde kunde have skrevet ned til Grosen, at en anden Gang maatte disse Højskoledamer lade deres Haandarbejde blive hjemme, mens han havde Ordet. Den sidste Forklaring er noget haartrukken, men enten nu den ene eller den anden gælder, hvor er det dog saa ligegyldigt for, hvordan vi skal indrette os i Danmark i 1938, hvilke sociale Forestillinger Paulus har gaaet rundt med for nøjagtigt nitten Hundrede Aar siden nede ved Middelhavet! Apostelen Jakob forbød ogsaa Spisning af det kvalte, uden at det dog fastholdes i ortodokse Kredse i Dag, at Nydelsen af en stegt Due til Middag giver Adgang til personlig Stegning i Helvede. Skal de sociale Forhold fra hine Tider være gældende hos os, for at vi kan være ret Kristenfolk, er vi henvist til at genindføre Slaveriet i Danmark. For ikke at tale om Paulus' Betragtninger over, hvad der er sømmeligt, at Manden klipper Haaret, men at Kvinden endelig maa lade det vokse. Hvordan har det sig med det i Dag, o Præstedøtre og -fruer? Morsomt nok er det den samme Paulus, som i et Brev til en anden Menighed lader sig henrive til at udslynge: Her er ikke Jøde eller Græker, her er ikke Træl eller fri, her er ikke Mand eller Kvinde, for I er alle een i Kristus Jesus.

Man beruser sig ogsaa i Udmalingen af alt det forunderlige, der vil foregaa, naar Præsten midt under Prædikenen tager Pudderkvasten op, eller naar der bliver Messefald, fordi Præsten er ved at faa en lille. Jeg ved ikke, om det undergraver en Doms Betydning, at en kvindelig Dommer køler sine Kinder under Kendelsen, og for mig vilde det ikke fremkalde chokerende Følelser, at Præsten var ved at føde et Barn til Verden, undtagen under de nuværende Forhold, altsaa saa længe han er en Mand. Der kan virkelig ogsaa nu for Tiden blive Messefald, fordi Præsten er upasselig; maaske skal han opereres for Hæmorrhoider. Skal vi nu ikke være Mennesker, og voksne Mennesker, og lade være med at grine, hvor

der ikke er Grund til det? Der vil heller ikke rende flere unge Karle i Kirke til en køn ung Præst, end der nu gør Piger; det er Hip som Hap. Alle de Spørgsmaal dér er bare en Sag om Tilvænning. Den eneste virkelig vægtfulde Indvending, jeg har truffet, er Angsten for, at Kristendommen skal blive yderligere feminiseret. Det er jo i Forvejen ikke helt i Orden, som Kvinderne er i Overtal ved Gudstjenester og Altergang. Men maaske er Skylden for en Del, at Mændenes Forkyndelse af Evangeliet ubevidst har rakt efter Kvinderne. Der er i hvert Fald intet, der kan ildne Mænd til Mandighed som just en Kvinde. Det er altsaa tværtimod muligt, at kvindelige Prædikanter vil gribe Mænds Øren mere, end det nu er Tilfældet, for det mandige og det mandsmodkrævende i Evangeliets Tone.

*

Der er da ogsaa i Danmark en hel Del sund Forstaaelse af, at netop paa det religiøse Omraade er Kvinderne nok værd at spørge til Raads. Se bare, hvor de indvælges i Menighedsraadene. Og den Dag, vi har en regerende Dronning igen ligesom Fru Margrethe, er Sagen jo løst, da hun maa blive summa episcopa, øverste Biskop, ifølge Forfatningen. Det er slet ikke nordisk Tankegang fjernt at betro en Kvinde lige saa meget, som man betror en Mand overalt, hvor det kan ske uden Skade for hendes Kvindelighed.

Evangeliet er Mildhedens og Tapperhedens Ord; der er ingen Mænd, der er milde, som Kvinder kan være det, og ingen, der er tapre som Kvinder. I Forstaaelse og Hjertervarme vil de kunne naa videre ud, end vi Mænd kunde det, og derved rigeligt opveje, hvad de efter Sagnet vil staa tilbage for os i Begrebsklarhed. Har de faaet Lov til at blive teologiske Kandidater, hvorfor saa formene dem at bruge deres Eksamen, hvis et Menighedsraad mener at have Brug for dem?

Og vover man at sige, at en Kvindes Haand er uværdig til at række en Mands Mund Sakramentet, krænkes jeg paa det Menneskes Vegne, der har født mig og lagt mig til sit Bryst.

Kaj Munk.